

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه اصلاح قانون واگذاری واحدهای غیربهداشتی و درمانی بهکده رضوی به کمیته امداد امام خمینی و انتزاع آن از سازمان مبارزه با جدام»

۱. سازمانی به نام سازمان مبارزه با جدام در حال حاضر وجود ندارد. سازمان مبارزه با جدام تا سال ۱۳۷۷ (به همین نام وابسته به وزارت بهداشت و درمان و علوم پزشکی) وجود داشت. لکن از سال ۱۳۷۷، سازمان مزبور به لحاظ تجدید ساختار و رویکرد در انجام وظایف خود به سوی یک نهاد پژوهشی و آموزشی (و نه فقط درمانی) به‌عنوان مرکز آموزشی و تحقیقاتی بیماری‌های پوستی و جدام وابسته به دانشگاه علوم پزشکی تهران، شروع به فعالیت نمود.

۲. بهکده رضوی دارای یک دسته فعالیت‌های بهداشتی و درمانی و همچنین دارای یک دسته نهادهای خدماتی و اقتصادی است. در سال ۱۳۶۳، براساس مصوبه مجلس آن دسته از فعالیت‌ها و نهادهای خدماتی و اقتصادی بهکده رضوی (که در زمره خدمات بهداشتی و درمانی تلقی نمی‌شدند) از سازمان مبارزه با جدام (سازمان اسبق) منتزع و به کمیته امداد امام خمینی (ره) «واگذار» شدند. طبیعتاً، معنای حقوقی واگذاری، حق بهره‌برداری از منافع (و نه تملک و حق تصرف مالکانه) تلقی می‌شود. از همین جهت کمیته امداد امام خمینی، علی‌رغم بهره‌برداری از واحدهای خدماتی و اقتصادی مزبور، به لحاظ آن‌که از حق مالکیت برخوردار نبوده، قاعداً قادر به سرمایه‌گذاری و تخصیص بهینه منابع و سودآوری و توسعه فعالیت‌ها از یک طرف و استفاده از بازده سرمایه‌گذاری‌های انجام شده برای توسعه خدمت‌رسانی به افراد تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی از طرف دیگر نبوده است و لذا لایحه تقدیمی در جهت تبدیل حقوقی «واگذاری» به «انتقال قطعی» است که مستلزم اخذ مجوز از مجلس شورای اسلامی می‌باشد.

۳. آنچه مسلم است مرکز آموزشی و تحقیقاتی بیماری‌های پوستی و جدام، یک نهاد پژوهشی و بهداشتی و درمانی بوده و طبعاً ماهیت، طبیعت، خصلت و ذات چنین مرکزی اقتضای انجام فعالیت‌های اقتصادی و سرمایه‌گذاری را ندارد. از این جهت طبعاً «انتقال قطعی» از توجیه اقتصادی و اجتماعی لازم برخوردار بوده و مضافاً این‌که کمیته امداد امام خمینی در زمره نهادهای عمومی غیردولتی تلقی می‌شود و این انتقال از یک نهاد دولتی به یک نهاد غیردولتی در جهت توسعه و گسترش سیاست خصوصی‌سازی، از مبانی توجیهی لازم برخوردار است.

۴. انتقال قطعی واحدهای اقتصادی زیرمجموعه مرکز مزبور به کمیته امداد امام خمینی که در زمره نهادهای عمومی غیردولتی تلقی می‌شوند با بند «ج» سیاست‌های کلی اصل ۴۴ (ابلاغی مقام معظم رهبری در جهت تعمیق مالکیت عمومی به جای مالکیت صرفاً دولتی) نیز منطبق می‌باشد.

۵. با تصویب ماده واحده‌ای با دو تبصره در ۱۳۶۳/۳/۳ مجلس شورای اسلامی سازمان مبارزه با جزام را مکلف کرد که ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون اداره امور غیربهداشتی و درمانی بهکده رضوی را با کلیه اموال منقول و غیرمنقول و اعتبارات مربوط و پرسنل غیررسمی آن طبق مقاوله‌نامه‌ای به منظور بهره‌برداری به نفع محرومین به کمیته امداد امام خمینی (ره) واگذار نماید ولی کمیته مذکور حق واگذاری اموال غیرمنقول را به غیر نخواهد داشت.

۵-۱. نکات جدیدی که لایحه تقدیمی نسبت به مقررات موجود دارد اضافه کردن عبارت «بهره‌برداری بهتر از امکانات مربوط و سرمایه‌گذاری به نفع محرومان» و دیگری «انتزاع کلیه واحدهای غیربهداشتی و درمانی بهکده رضوی از سازمان مبارزه با جزام با تمامی اموال منقول و غیرمنقول و اعتبارات ذی‌ربط و کارکنان غیررسمی به‌طور «قطعی» است.

۵-۲. انتقال قطعی اموال منقول و غیرمنقول دولتی به مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی نیاز به تصویب مجلس شورای اسلامی دارد و خارج از حوزه صلاحیت دولت و وزارتخانه‌ها است چرا که طبق ماده (۱۱۰) قانون محاسبات عمومی کشور، مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی می‌توانند اموال منقول خود را به صورت امانی در اختیار مؤسسات و نهادهای غیردولتی قرار دهند که حق تصرف مالکانه نسبت به اموال مذکور را ندارند و باید پس از رفع نیاز به وزارتخانه یا مؤسسات دولتی یا شرکت دولتی ذی‌ربط اعاده و مراتب را به وزارت امور اقتصادی و دارایی اطلاع دهند ولی واگذاری اموال غیرمنقول وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی به مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی از حوزه صلاحیت وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی خارج بوده و نیاز به تصویب هیأت وزیران دارد. هیأت مذکور هم حق انتقال قطعی اموال مذکور را به غیر ندارد. در این مورد ماده (۱۲۰) قانون محاسبات عمومی مقرر می‌دارد که وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی می‌توانند پس از تصویب هیأت وزیران اموال غیرمنقول دولتی مازاد بر احتیاج خود را به‌طور موقت به مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی واگذار نماید در این صورت آن مؤسسات حق تصرف مالکانه در اموال مذکور را نخواهد داشت و باید پس از رفع نیاز عین مال را به وزارتخانه یا مؤسسه دولتی ذی‌ربط اعاده و مراتب را به وزارت امور اقتصادی و دارایی اطلاع دهند. بنابراین از آنجایی که صلاحیت واگذاری قطعی اموال منقول و غیرمنقول وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی به مؤسسات و نهادهای غیردولتی از آن جمله کمیته امداد امام خمینی (ره) در صلاحیت مجلس شورای اسلامی است لذا دولت لایحه مورد بحث را تقدیم مجلس نموده است.

۵-۳. حسب بررسی‌های انجام شده به وسیله کارشناسان این دفتر سازمان مبارزه با جزام در حال حاضر وجود ندارد بلکه از ۱۳۷۵ تحت عنوان مرکز آموزش و تحقیقاتی بیماری‌های پوستی و جزام زیر نظر دانشگاه علوم پزشکی تهران فعالیت می‌کند و بخش درمانی بهکده رضوی هم زیر نظر دانشگاه علوم پزشکی مشهد اداره می‌شود.

بنابراین در حال حاضر سازمان مبارزه با جزام وجود خارجی ندارد تا واحدهای غیربهداشتی بهکده رضوی از آن منتزع شود بنابراین پاراگراف دوم ماده واحده لایحه پیشنهادی بهتر است به شکل ذیل اصلاح شود:

«به منظور بهره‌برداری بهتر از امکانات مربوط و سرمایه‌گذاری به نفع محرومان، کلیه واحدهای غیر از بخش‌های بهداشتی و درمانی بهکده رضوی با تمامی اموال منقول و غیرمنقول و اعتبارات ذی‌ربط و کارکنان غیررسمی به کمیته امداد امام به‌طور قطعی منتقل می‌شود. کمیته مذکور حق واگذاری اموال غیرمنقول یاد شده را به غیر ندارد.»

۵-۴. در ضمن بهتر است در عنوان لایحه و متن ماده واحده بعد از عبارت «واحدهای غیر» عبارت «از بخش‌های» اضافه شود تا از هر نوع برداشت سوء جلوگیری نماید.